

Assessment of part Quality and promotion of Environmental Sustainability based on optimal Urban Furniture (Case of study: District 2 of Tehran)

Katayoun Teymourian¹, Parvaneh Ziviar², Seyyed Mani Asni Ashari³

1-Assistant Professor, Industrial Design, Faculty of Art and Architecture, Islamic Azad University, Yadegar-e-Imam Khomeini (RAH) Shahre Rey Branch, Tehran, Iran.

2- Associate Professor, Department of Geography, Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Imam Khomeini (RAH) Branch, Shahr-e Rey, Tehran, Iran

3- Researcher, Visual Communication, Faculty of Art and Architecture, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Article info

Article type:

Research Article

Received:

2024/01/09

Accepted:

2024/02/15

pp:

59-73

Keywords:

Part Quality,
Environmental
Sustainability,
Urban Furniture,
District 2 of Tehran.

Abstract

To Evaluate the quality of environmental sustainability promotion based on optimal urban furniture in District 2 of Tehran. In order to achieve environmental sustainability promotion, this requires examining and identifying residents regarding the current residential situation and future decisions in order to improve the quality of their residences. The present study is applied-developmental in terms of its purpose and is based on descriptive-analytical and survey research. The main research data were obtained through a questionnaire design and analyzed with SPSS software. Based on the studies conducted in this study using correlation and regression methods, the environmental attractiveness resulting from urban furniture, tranquility, and visitors are among the influential parameters of urban furniture in increasing the quality of provision and promoting environmental sustainability in the study area. The results of the research show that urban environments are centers for gathering people and creating social interactions, and that today, urban furniture is an effective factor for increasing quality in order to promote environmental sustainability; so that it can bring acceptable results and paying attention to them in urban contexts is of great importance. The calculation of statistical tests showed that there is a significant and positive relationship between all research variables, as the correlation coefficient of all variables was positive and significant.

Citation: Teymourian, K., Ziviar, P., & Asani Ashari, M. (2025). Evaluation of sector quality and promotion of environmental sustainability based on optimal urban furniture (Case study: Tehran Region 2). *Journal of Urban Futurology*, 5(2), 59-73.

© Authors retain the copyright and full publishing rights.

Publisher: Islamic Azad University, Zahedan Branch.

DOI: <https://doi.org/10.82545/uf.2025.1025319>

¹ **Corresponding author:** Katayoun Teymourian, **Email:** k_teymoorian@yahoo.com, **Tell:** +982155229200

Extended Abstract

Introduction

Environmental sustainability is one of the main topics discussed in development planning circles, which itself is the result of different development concepts. At the same time, this concept, like the concept of development itself, has been interpreted in various ways. The common point of all these ideas is sustainability and achieving a process of development that can be sustainable and lasting. The decline in the quality of urban public spaces is one of the problems that our cities are grappling with today. Since urban spaces represent the pinnacle of spatial expression of urban life and the presence of citizens, the reciprocal effect of the decline in the quality of urban spaces on the decline in the quality of urban life makes the depth and dimensions of this problem clearer. Urban quality is one of the most important areas of urban studies in different countries, which has multiple social, environmental, and economic components. In this regard, urban furniture is one of the most important components in urban design and planning and increasing the quality of the city as a part of the whole city, defining the identity and structure of the city, and one of the main tools for communicating with citizens through urban management. District 2 of Tehran Municipality is one of the largest urban areas of Tehran. This area has many extra-urban uses (commercial buildings, parks, Imamzadeh, etc). Due to the existence of such uses, the volume of intra-urban traffic and travel to District 2 is very high; therefore, in discussing the performance of urban furniture in order to increase the quality of life in urban spaces, choosing an appropriate movement route by utilizing urban facilities and services, which in this study is urban furniture, is important. Therefore, this study focuses on the need to improve the quality of the sector in order to increase environmental sustainability for optimal urban furniture in the region.

Methodology

This research is of applied type in terms of purpose and descriptive-analytical type in terms of method and the data collection method is field. The time and place of this research is 2023 AH, District 2 of Tehran metropolis. Data collection method: In this research, the library study method was used, including the use of books, articles, and the World Wide Web to collect information on the theoretical foundations of research and literature related to the research topic, as well as field methods including questionnaires and interviews. The sample size was estimated to be 384 using the Cochran formula. The reliability of the questionnaire was calculated using Cronbach's alpha in the Spss environment. To analyze the data, statistical methods (correlation, analysis of variance, and regression to predict research variables) were used in the form of Spss software. First, 384 questionnaires were filled out in the study area and, with the help of statistical tests, we examined the relationship and correlation of the variables and the relationship between the research results and their outputs.

Results and discussion

In this section, we first measured the correlation between different dimensions of the research using the Pearson method. Then, different statistical tests were performed to measure the significance of the variables. Among the criteria measured in the research, the economic and physical dimensions were examined. Among the criteria measured in the study, the economic and physical dimensions were examined. The results showed that the correlation coefficient between these two criteria is ($r=0.518$) and the significance level is 0.000; therefore, it can be said that there is a relationship between the economic and physical dimensions with 99%

confidence. Regarding these two criteria, it can be said that improving the quality of the environment in the study area will improve the physical situation with a probability of 99%. Among the criteria measured in the study, the social and physical dimensions were examined. The correlation coefficient between these two criteria (*0.492) and the significance level of the relationship is 0.012; therefore, it can be said that there is a direct correlation between the two social and physical criteria with a 99% confidence level. This means that the improvement of social indicators is directly correlated with the physical dimension with a 99% probability. Now the results of the regression equation should be evaluated. The results of the regression analysis show that the most important factor in the performance of urban furniture is the economic factor with an impact coefficient of 0.490. This means that for each unit that is reduced from the economic dimension, 0.490 units of the performance of urban furniture are reduced. After that, the physical factor with an impact coefficient of 0.428 has had the greatest impact on the performance of urban furniture; therefore, in the first place, attention to the economic factor of the area, the amount of budget allocated for the shortage or improvement of urban furniture, the amount of spending by each department according to the visits of individuals and the level of need, etc. are prioritized. This does not mean that other factors, including the physical dimension, are not taken into account, because as has been seen, this dimension is also of great importance in the discussion of urban landscape and appearance.

Conclusion

Urban furniture in a city is one of the most tangible and accessible elements that make up urban spaces, which is of great importance and has a great impact on the organization of the city. In the present study, Pearson correlation coefficient was used to examine the relationship between the criteria. The correlation of the social and economic dimensions between these two criteria was the correlation coefficient (*0.408) and the significance level of the relationship was 0.043. In calculating the correlation of the social and physical dimensions between these two criteria, the correlation coefficient (*0.492) and the significance level of the relationship was 0.012. Since the significance level was less than 0.05; therefore, it can be said that there is a direct correlation between the two social and physical criteria with 99% confidence. This means that the improvement of social indicators in the range of 99% probability is directly correlated with the physical dimension. In examining the correlation of the main research variables, as observed, the covariance values of the research variables were significant; because the T-Value was greater than 1.95.

Declarations

Funding: There is no funding support.

Authors' Contribution: The authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest: The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments: We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

فصلنامه آینده پژوهی شهری

واحد زاهدان

ارزیابی کیفیت بخشی و ارتقاء پایداری محیطی بر بنیان مبلمان شهری بهینه (مورد مطالعه: منطقه ۲ تهران)

کتایون تیموریان^۱، پروانه زیویار^۲، سید مانی اثنی عشری^۳

- ۱- استادیار طراحی صنعتی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، تهران، ایران
۲- دانشیار گروه جغرافیا، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، تهران، ایران
۳- پژوهشگر ارتباط تصویری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

چکیده	اطلاعات مقاله
ارزیابی کیفیت بخشی به ارتقاء پایداری محیطی بر بنیان مبلمان شهری بهینه در منطقه ۲ تهران است که این امر جهت تحقق ارتقاء پایداری محیطی، نیازمند بررسی و شناسایی ساکنان نسبت به وضع موجود سکونت و تصمیمات آتی به منظور ارتقاء سطح کیفی محل سکونت افراد است. تحقیق حاضر از حیث هدف کاربردی- توسعه ای و مبتنی بر پژوهش توصیفی- تحلیلی و پیمایشی است که داده های اصلی پژوهش از طریق طرح پرسشنامه به دست آمده و با نرم افزار SPSS تحلیل شده اند. بر اساس بررسی های صورت گرفته در این تحقیق به روش همبستگی و رگرسیون صورت گرفته است، جذابیت محیطی ناشی از مبلمان شهری، آرامش و مراجعه کنندگان از پارامترهای تأثیر پذیر مبلمان شهری در افزایش کیفیت بخشی و ارتقاء پایداری محیطی در محدوده مورد مطالعه است. نتایج تحقیق نشان می دهد که محیط های شهری مراکزی برای تجمع انسان ها و ایجاد تعاملات اجتماعی می باشد که امروزه مبلمان شهری عاملی مؤثر برای افزایش کیفیت بخشی در راستای ارتقاء پایداری محیطی است؛ به طوری که می تواند نتایج قابل قبولی به همراه داشته باشد و توجه به آن ها در بافت های شهری از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. محاسبه آزمون های آماری نشان داد بین تمام متغیرهای تحقیق رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد چرا که ضریب همبستگی همه متغیرها مثبت و معنادار بود.	نوع مقاله: مقاله پژوهشی دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۹ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۶ صص: ۵۹-۷۳ واژگان کلیدی: کیفیت بخشی، پایداری محیطی، مبلمان شهری، منطقه ۲ تهران.

استاد: تیموریان، کتایون؛ زیویار، پروانه؛ و اثنی عشری، سید مانی. (۱۴۰۴). ارزیابی کیفیت بخشی و ارتقاء پایداری محیطی بر بنیان مبلمان شهری بهینه (مورد مطالعه: منطقه ۲ تهران). *فصلنامه آینده پژوهی شهری*، ۵(۲)، ۷۳-۵۹.

© نویسندگان حق چاپ و حقوق کامل نشر را حفظ می کنند.

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان.

DOI: <https://doi.org/10.82545/uf.2025.1025319>

مقدمه

امروزه پایداری محیطی یکی از موضوعات اصلی مورد بحث محافل توسعه در برنامه ریزی است که خود، برآیند انگاره‌های مختلف توسعه است. در عین حال از این مفهوم نیز مانند خود مفهوم توسعه، برداشت‌های گوناگونی شده است. نکته مشترک تمامی این انگاره‌ها پایداری و رسیدن به فرآیندی از توسعه است که بتواند پایا و بادوام باشد. لازمه پایداری تعادل است؛ زیرا یک سیستم نامتعادل، ناپایدار نیز خواهد بود و برعکس. به منظور نیل به این هدف، توسعه بسان دستگاهی نگرسته می‌شود که عناصر اصلی آن، مردم، منابع و سرزمین به شمار می‌روند و ترکیب مطلوب این عناصر بر مبنای مشارکت و در قالب یک ساختار اجتماعی، اقتصادی و فضایی مناسب به معنای دستیابی به توسعه خواهد بود (جمعه‌پور، ۱۳۹۲: ۱۳۰). کاهش کیفیت بخشی در فضاهای عمومی شهری، یکی از مشکلاتی است که شهرهای امروز ما با آن دست به گریبان‌اند و از آنجاکه فضاهای شهری اوج تجلی مکانی حیات شهری و حضور شهروندان را به نمایش می‌گذارند، اثر متقابل کاهش کیفیت فضاهای شهری بر تنزل کیفیت زندگی شهری عمق و ابعاد این مشکل را روشن تر می‌سازد (Daniel & Winning, 2015)؛ بنابراین ضروری است با ارتقاء این فضاها در ساختارهای مختلف مدیریتی، کالبدی، اقتصادی- اجتماعی، زیست محیطی، نقش از دست رفته را به آن‌ها بازگرداند و راهبردهای مناسب را برای ایفای نقش واقعی این فضاها در شرایط امروزی جامعه ارائه نمود (Carmona, 2003). کیفیت بخشی شهری یکی از مهم ترین حوزه‌های مطالعات شهری در کشورهای مختلف به شمار می‌رود که دارای مؤلفه‌های چندگانه اجتماعی، محیطی و اقتصادی می‌باشد (خادمی و جوکار، ۱۳۹۵: ۱۵۹). در این بین مبلمان شهری از جمله مؤلفه‌های مطرح در طراحی و برنامه ریزی شهری و افزایش کیفیت بخشی به عنوان جزئی از کل شهر، تعریف کننده هویت و ساختار شهری و از اصلی ترین ابزارهای ارتباط مدیریت شهری با شهروندان است که وظایفی چون تعیین جهت و ارائه اطلاعات به شهروندان، ارائه مقررات، حفاظت، استراحت و ... را بر عهده دارند (سعیدنیا، ۱۳۷۷: ۱۰). اهمیت این مقوله در دنیای شهرنشین کنونی تا حدی است که از تمامی گروه‌ها و تخصص ها علی الخصوص طراحی صنعتی در زمینه تأمین و طراحی مبلمان شهری، جهت برقراری آسایش و آرامش شهروندان کمک گرفته می‌شود. از این رو آگاهی از نوع ادراک ناظر فضا از جنبه‌های عینی محیط که به آن ادراک محیطی گویند، در فرآیند ساماندهی و مدیریت بصری شهری جایگاه ویژه‌ای دارد (Carmona & Tizzel, 2010). منطقه ۲ شهرداری تهران یکی از بزرگ ترین مناطق شهری تهران است. این منطقه دارای کاربری‌های فراشهری (ساختمان‌های تجاری، بوستان، امامزاده و...) بسیاری است. به دلیل وجود چنین کاربری‌هایی حجم تردد و مسافرت درون شهری به منطقه ۲ بسیار زیاد است؛ به همین خاطر در بحث عملکرد مبلمان شهری در راستای افزایش کیفیت زندگی در فضاهای شهری انتخاب یک مسیر حرکتی مناسب با بهره‌گیری از امکانات و خدمات شهری که در این پژوهش مبلمان شهری مدتوجه است، اهمیت دارد. لذا در این پژوهش لزوم توجه به ارتقاء کیفیت بخشی در راستای افزایش پایداری محیطی جهت مبلمان شهری بهینه در منطقه مورد توجه واقع شده است. نوآوری تحقیق حاضر ترکیب موضوعات متنوع در راستای کیفیت محیط، پایداری محیطی و ارتباط دو سویه‌ای که بین این اجزا و عناصر برقرار است که چگونه می‌تواند منجر به بهبود مبلمان شهری در محدوده‌ای پرتردد گردد. در راستای موضوع و ضرورت تحقیق سؤال اصلی تحقیق بدین صورت شکل می‌گیرد:

- عوامل مؤثر پایداری محیطی جهت ارتقاء مبلمان شهری بهینه در منطقه ۲ تهران کدام‌اند؟

پیشینه و مبانی نظری پژوهش

کیفیت بخشی چگونگی یک چیز یا پدیده است که تأثیرات عاطفی، عقلانی خاصی بر انسان می‌گذارد (پاکزاد، ۱۳۸۴). مفهوم کیفیت، استناد به درجه مرغوبیت شیء، کالا و یا خدمات دارد (Arthur et al, 1977). این پدیده کلیت خصایص و ویژگی‌های نهفته در یک محصول و یا خدمات است که معرف قابلیت عرضه کنندگی و پاسخگویی به نیاز و انتظار تعریف شده است. عنصر کیفیت در محیط شهری پدیده‌ای نیست که به سادگی قابل اندازه گیری یا شناسایی باشد، لیکن شاید بتوان مفهوم آن را توسط مجموعه‌ای از عوامل مرتبط تشخیص داد (کلینی ممقانی و فرهودی، ۱۳۹۷). به منظور شناسایی دقیق کیفیت‌های عرصه عمومی، باید عناصر سازنده و مؤلفه‌های کیفی عرصه عمومی شناسایی شود، چراکه مردم روزانه از عرصه‌های عمومی شهر، خیابان‌ها و محله‌ها و فضاهای اطراف محلی کار خود استفاده می‌کنند و خواه ناخواه کیفیت این فضاها بر زندگی روزانه آن‌ها و احساسی خوشایند آن‌ها

از فضا تأثیر گذار است (ذکاوت و همکاران، ۱۳۹۳). بالاترین و شاید مشهورترین سطح مطالعه کیفیت بخشی صورت گرفته گزارش توسعه انسانی سازمان ملل متحد است که توسط سازمان توسعه انسانی در سال ۱۹۹۰ انجام گرفت و به طور متوالی توسعه پیدا کرد تا جایی که به عنوان جامع ترین مطالعات در زمینه کیفیت زندگی مطرح شد. این مطالعه فرض می کرد ارتباط نزدیکی میان رشد اقتصادی و گسترش انتخاب های فردی وجود دارد (فتحی و همکاران، ۱۳۹۰). کشورهای جهان در ابعادی چون جمعیت، ویژگی های جغرافیایی و قدرت نظامی و اقتصادی باهم تفاوت دارند؛ بنابراین تعاریف کیفیت زندگی در هر کشور متفاوت است. موضوع کیفیت زندگی از آغاز دهه ۱۹۹۰ به بعد در ادبیات نظری و مطبوعاتی توسعه اهمیت فوق العاده یافته است و مبنای تمایز و دسته بندی های نوین کشورها در سال های اخیر قرار گرفته است. شاخص های توسعه انسانی استانداردهای زندگی و مصرف در سه دهه اخیر تحولی در ادبیات توسعه از حیث چشم انداز به وجود آورده اند و همگی به نوعی با موضوعات کیفیت زندگی مرتبط هستند (پوراحمد و همکاران، ۱۳۹۷).

جدول ۱- شاخص های کیفیت بخشی شهری از دیدگاه صاحب نظران مختلف

شاخص های کیفیت بخشی شهری	پژوهشگران
ملحوظ داشتن فعالیت ها مناسب پیش از توجه داشتن به نظم بصری محیط، استفاده از کاربری های مختلط چه به لحاظ نوع استفاده چه از نظر ابنیه با سن های مختلف در یک ناحیه، توجه به عنصر خیابان، نفوذپذیر بودن بافت که به مفهوم پیشنهاد استفاده از بلوک های کوچک تر شهری، اختلاط اجتماعی و انطباق پذیر بودن فضاها.	جین جیکوبز (۱۹۶۱)
صدا، نور، دود، گردوغبار، میکرو اقلیم، خلوت فعالیت های ارزشمند و محیط های شناسایی محلی، تعامل اجتماعی.	اپلیارد و اوکاموت (۱۹۶۸)
باز بودن، راحتی، جذابیت، نگهداری، صدا و ارتباط آن ها با ساکنان محله شان.	انسینگ و مارانز (۱۹۶۹)
خطرات ترافیکی، استرس، صدا و آلودگی، خلوت، قلمرو خانه، همسایگی و ملاقات، شناسایی و دل بستگی.	اپلیارد و لیتل (۱۹۷۲)
دسترسی، سرزندگی، حس سازگاری، کنترل و نظارت، کارایی و عدالت.	کوئین لینچ (۱۹۸۱)
بالا بودن سطح بهداشت بر اساس شاخص های قابل قبول بهداشتی و قابلیت دسترسی برای کلیه ساکنین، بالا بودن کیفیت کالبدی محیط، مسکن، وجود محلات فعال و معنی دار، توانایی رفع نیازهای اولیه هر شهروند، وجود روابط اجتماعی در حد معقول، وجود اقتصاد متنوع و خودکفا، تنوع فعالیت های فرهنگی، الگوی متناسب شهرسازی.	پرفسور دوهل (۱۹۸۴)
سازگاری بصری، تنوع، نفوذپذیری، خوانایی، انعطاف پذیری، قابلیت شخصی سازی، هم چنین در سال ۱۹۹۰ سه معیار: کارایی از نظر مصرف انرژی، پاکیزگی و حمایت از حیات وحش بدان افزوده شد تا کاستی های آن را بپوشاند.	بتلی و همکاران (۱۹۸۵)

(منبع: مطالعات نگارندگان از نظریات مختلف: جین جیکوبز ۱۹۶۱، اپلیارد و اوکاموت ۱۹۶۸، انسینگ و مارانز ۱۹۶۹، اپلیارد و لیتل ۱۹۷۲، کوئین لینچ ۱۹۸۱، پرفسور دوهل ۱۹۸۴، بتلی و همکاران ۱۹۸۵)

در تحلیل صورت گرفته طبق جدول (۱) می توان گفت اجزاء و عناصر متعددی در بحث مبلمان شهری در این پژوهش مورد بررسی قرار می گیرند که بهترین اصول و معیارهای مرتبط که از نظریات دیگران استخراج شده است، موارد زیر به صورت مختصر شرح داده شده است:

- جین جیکوبز (۱۹۶۱): او در شاخص های کیفیت بخشی شهری با استفاده از کاربری های مختلط چه به لحاظ نوع استفاده، چه از نظر ابنیه با سن های مختلف در یک ناحیه، توجه به عنصر خیابان، نفوذپذیر بودن بافت که به مفهوم پیشنهاد استفاده از بلوک های کوچک تر شهری، اختلاط اجتماعی و انطباق پذیر بودن فضاها بود، توجه کرده است.
- اپلیارد و اوکاموت (۱۹۶۸): ایشان شناسایی محیط های خلوت و استفاده از محیط های دنج جهت فراغت خاطر در طراحی مبلمان شهری در راستای ارتقاء کیفیت محیط را پیشنهاد دادند.
- انسینگ و مارانز (۱۹۶۹): ایشان جذابیت و رفاه یک محدوده را عامل اصلی رفاه حال ساکنین قلمداد نمودند.
- اپلیارد و لیتل (۱۹۷۲): آن ها عوامل مخاطره آمیز محدوده که کیفیت محیط را رقم می زند از جمله خطرات ترافیکی، استرس، صدا و آلودگی و ... را مورد بررسی قرار دادند.
- کوئین لینچ (۱۹۸۱): لینچ به دنبال برقراری نوعی آرامش نسبی بود که بحث امنیت را در قالب کنترل و نظارت و افزایش کارایی و عدالت مورد بررسی قرار داد، در دیدگاه او اصولاً تصویر ذهنی که به فرد نسبت به محدوده دارد، دارای اهمیت بسزایی است.

• پرفسور دوهل (۱۹۸۴): دوهل با مفهوم شهر سلامت محور در ادبیات برنامه‌ریزی شهری شناخته شد. ایشان توجه به عنصر شهرسازی اصولی و بهینه به همراه داشتن محیطی به دور از آلودگی، زیبایی شناسی شهری و انطباق با اصول و معیارهای سلامتی و بحث ایمنی در شهر بود.

• بنتلی و همکاران (۱۹۸۵): آن‌ها سازگاری بصری، تنوع، انعطاف‌پذیری و توجه به معیارهای مصرف انرژی، حمایت، پاکیزگی و حتی حفظ محیط زیست را جهت ارتقاء محیط مدتوجه قرار دادند.

اصول کلی و عمده معیارهای مبلمان در طراحی شهری

همخوانی (تناسب): یکی از اصول عمده و بسیار مهم در طراحی، استقرار و مکان‌یابی انواع مبلمان شهری، رعایت همخوانی با محیط است که این امر برای واکنش به ویژگی‌ها و ماهیت وجودی مکان و نیز عملکرد موردنظر آن ضروری است. پاسخ به نیاز محیط: طرح باید متأثر از ویژگی‌های ذاتی و هویت مکان باشد. طرحی موفق و ماندگار است که در بستر زمان و مکان، پویا باشد که دائماً به نیازهای کاربران خود پاسخ داده، نیازهای عملکردی محل را برطرف می‌کند و خود را با ناملایمات و تنش‌های محیطی سازگار می‌نماید.

شاخص‌های طراحی: محیط شهری باید از نظر عوامل طبیعی و فرهنگی موردبررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد (حق‌شناس، ۱۳۹۴). در باب مبلمان شهری و کیفیت زندگی تاکنون پژوهش‌های متعددی صورت گرفته است که در زیر به برخی از آن‌ها اشاره شده است:

رئیس‌قوانی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «بررسی نقش مبلمان شهری در ارتقاء کیفیت محیط شهری (نمونه موردی: شهر بندرعباس)» به بررسی نقش مبلمان شهری در راستای ارتقاء کیفیت محیط شهری بندرعباس با روش توصیفی - تحلیلی پرداختند. به منظور دستیابی به اهداف پژوهش، از آزمون‌های آماری T تک نمونه‌ای و رگرسیون خطی ساده در نرم‌افزار SPSS استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که مبلمان شهری بندرعباس از نظر تناسب و زیبایی، توزیع مطلوب و رضایت شهروندان از مبلمان شهر بندرعباس در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. بررسی فرضیه‌های پژوهش نشان داد که مبلمان شهری بر کیفیت محیط شهری و مؤلفه‌های آن یعنی زیباسازی محیط، ایجاد محیط مناسب، فعالیت‌های اجتماعی و افزایش سرزندگی محیط شهری تأثیر مثبت و معناداری دارد (رئیس‌قوانی و دیگران، ۱۴۰۲: ۱۶۷).

بابا میر و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «عملکرد مبلمان شهری در ارتقاء کیفیت محیط شهری» به بررسی مبلمان شهری به‌عنوان یکی از عناصر و شاخصه‌های مهم شهری پرداختند. سپس به مکان‌یابی شهری مبلمان و جایگاه آن در ارتقاء کیفیت محیط شهری با تأثیرپذیری از شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و کالبدی - فضایی محیط شهری که نشان‌دهنده میزان رضایت یا عدم رضایت شهروندان از محیط شهری است را مورد مطالعه قرار دادند (بابا میر و همکاران، ۱۴۰۲: ۸۱).

قربانی و صفری (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «تأثیر مبلمان شهری بر سرزندگی شهروندان (نمونه موردی: بلوار بندرانزلی)» به بررسی نقش سرزندگی بر جایگاه مبلمان شهری در بلوار شهر بندرانزلی از دیدگاه شهروندان با روش توصیفی - تحلیلی پرداختند. برای روایی و پایایی پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ و برای آزمون فرضیه‌ها از آزمون فریدمن در نرم‌افزار SPSS استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که میان مؤلفه‌های سرزندگی و جانمایی مبلمان شهری رابطه مستقیم برقرار است با توجه به نقش و اهمیت مبلمان در زیباسازی و منظر شهری و دید و نظر روبه‌دریا و فعالیت‌های بندری به ارائه پیشنهادها و راه‌حل‌های اجرایی جهت سرزندگی بیشتر در این فضای شهری پرداخته شد (قربانی و صفری، ۱۳۹۹: ۱۷۶).

کلینی ممقانی و فرهودی (۱۳۹۷) در کتابی با عنوان «اصول فراگیر طراحی: رهنمودهایی مبتنی بر مثال در طراحی مبلمان شهری» به بررسی و مطالعه چگونگی به‌کارگیری اصول فراگیر شهری توسط طراحان در چالش‌های دنیای واقعی تجربیات دیگران پرداختند. نتایج دست‌آمده بررسی جامعی از اصول فراگیر در مفهوم کلی با نمونه‌های موردی خاص در زمینه طراحی مبلمان شهری تکمیل شد که نه‌تنها مخاطب را در تفکری راهبردی در مورد طراحی یاری کرد، بلکه در پرورش خرد طراحی نیز مؤثر بود. سپس با تقلید گزینشی و تجارب دیگران به بررسی و بحث پرداختند (کلینی ممقانی و فرهودی، ۱۳۹۷).

بنداری و همکاران^۱ (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان «بررسی رفتار ساکنین برای بهبود شرایط آسایش حرارتی با چیدمان مبلمان» بر اساس ترجیحات و هندسه مکان، تأثیر هوا بر چیدمان مبلمان برای بهبود آسایش حرارتی پرداختند. در این زمینه، این مطالعه به بررسی سازگاری فضایی و شناسایی عوامل مؤثر بر ترجیحات، چیدمان مبلمان و ارتباط آن‌ها با عوامل محیطی و غیر محیطی سنجیده شد (بنداری و همکاران، ۲۰۲۳).

پروانوف^۲ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «مبلمان شهری در محیطی جدید از فضاهای عمومی» به شناسایی عناصر اصلی مبلمان شهری و رفتار استفاده کنندگان از فضاهای عمومی شهر پرداختند. نتایج نشان داد که پارک‌ها به عنوان محیط‌های شهری قابل توجه، ترجیحات زیبایی شناختی خود و همچنین نیاز به تفریح و بازی را بیان می‌کنند. شهروندان در سرتاسر جهان مایلند با طبیعت و مکان‌هایی ارتباط برقرار کنند که می‌توانند در آنجا معاشرت کنند، بازی کنند و فعالیت‌های مختلف را تمرین کنند، اما در ساختن جامعه خود و احساس هویت شهرشان مشارکت کنند؛ بنابراین با توسعه عملکردهای جدید به طراحی الگوهای جدید مبلمان شهری و امکانات و تجهیزات لازم پرداختند (پروانوف، ۲۰۲۰).

دانیل و همکاران (۲۰۱۵) به منظور ارزیابی کیفیت بصری منظر، از رویکردها و تکنیک‌های مختلفی استفاده کردند. از دیدگاه آن‌ها، پنج رویکرد اصلی به منظور ارزیابی منظر وجود دارد که شامل رویکرد اکولوژیکی، زیبایی‌شناختی رسمی (صوری)، روان-فیزیکی، روان‌شناسی و پدیده‌شناسی (تجربی) می‌باشد (دانیل و همکاران، ۲۰۱۵).

بریگز و فرانس (۲۰۱۴) از دو رویکرد اصلی مستقیم و غیرمستقیم در جهت ارزیابی منظر استفاده کردند که در رویکرد مستقیم، ترجیحات مردمی در مورد منظر را مورد مطالعه و بررسی قرار دادند (بریگز و فرانس، ۲۰۱۴).

آرتور و همکاران (۲۰۱۰) از دو رویکرد ترجیحات مردمی و توصیفی در جهت ارزیابی منظر شهری و محیط استفاده کردند و زیبایی‌شناسی صوری یا بصری که یک روش متداول در جهت ارزیابی منظر است را مورد استفاده طراحان شهری و طراحان منظر قرار دادند (آرتور و همکاران، ۲۰۱۰).

مواد و روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، از نوع کاربردی و از نظر روش از نوع توصیفی-تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات به صورت میدانی می‌باشد. مقطع زمانی و مکانی این پژوهش سال ۱۴۰۲ منطقه ۲ کلان‌شهر تهران می‌باشد. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش از روش مطالعه کتابخانه‌ای شامل استفاده از کتاب‌ها، مقاله‌ها و شبکه جهانی اینترنت برای گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری تحقیق و ادبیات در ارتباط با موضوع پژوهش و نیز از روش‌های میدانی شامل پرسشنامه و مصاحبه استفاده شده است. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر برآورد شده است. پایایی پرسشنامه از طریق آزمون آلفای کرونباخ در محیط SPSS محاسبه گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری (همبستگی، تحلیل واریانس و رگرسیون جهت پیش‌بینی متغیرهای تحقیق) در قالب نرم‌افزار SPSS استفاده شده است که ابتدا به پر کردن ۳۸۴ پرسش‌نامه در محدوده مورد مطالعه پرداخته و با کمک آزمون‌های آماری ارتباط و همبستگی متغیرها و نحوه ارتباط نتایج تحقیق را با خروجی آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته شده است.

جدول ۲- ابعاد و گویه‌های تحقیق

ابعاد	گویه‌ها
تأثیر	تأثیر بهبود امکانات و خدمات بر روی توسعه مبلمان شهری
	میزان سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و درآمدزایی برای مبلمان شهری
	میزان برخورداری از زیرساخت‌های حمل‌ونقل پایدار در منطقه
	میزان امکانات و خدمات در تکافوی نیاز مردم
	بهبود مدیریت شهری برای بهبود خدمات و امکانات
	میزان دسترسی به مبلمان شهری پایدار برای همه اقشار جامعه

¹ Bhandari et al

² Prvanov

ابعاد	گویه‌ها
اقتصادی	میزان حفاظت از زیست‌بوم‌ها و منابع اقتصادی منطقه
	میزان حمایت از منابع و چشم‌اندازهای طبیعی
	میزان سرمایه‌گذاری روی پروژه‌های کارآفرین در منطقه
	میزان حمایت از تجهیز وسایل مورد نیاز مبلمان شهری
	میزان دسترسی پایدار به خدمات حمل‌ونقل عمومی
	میزان دسترسی مردم به فناوری‌های نوین
	میزان سرمایه‌گذاری روی ایجاد مکان‌های مفرح و شادی‌آور
	میزان حمایت از سرزندگی اجتماعی
اجتماعی	میزان حمایت از سلامتی و ایمنی اجتماعی در فضاهای منطقه
	میزان نقدپذیری و مسئولیت‌پذیری مدیران شهری
	میزان حمایت از مشارکت مردم در طرح‌های توسعه شهری
	میزان حمایت از شاخص‌های کیفیت زندگی منطقه
	میزان هم‌بستگی اجتماعی برای محافظت از منابع منطقه
	میزان حمایت از توانمندسازی مردم
	میزان مشارکت اجتماعی مردم در تجهیز مبلمان شهری

جدول ۳- پایایی و روایی نمونه

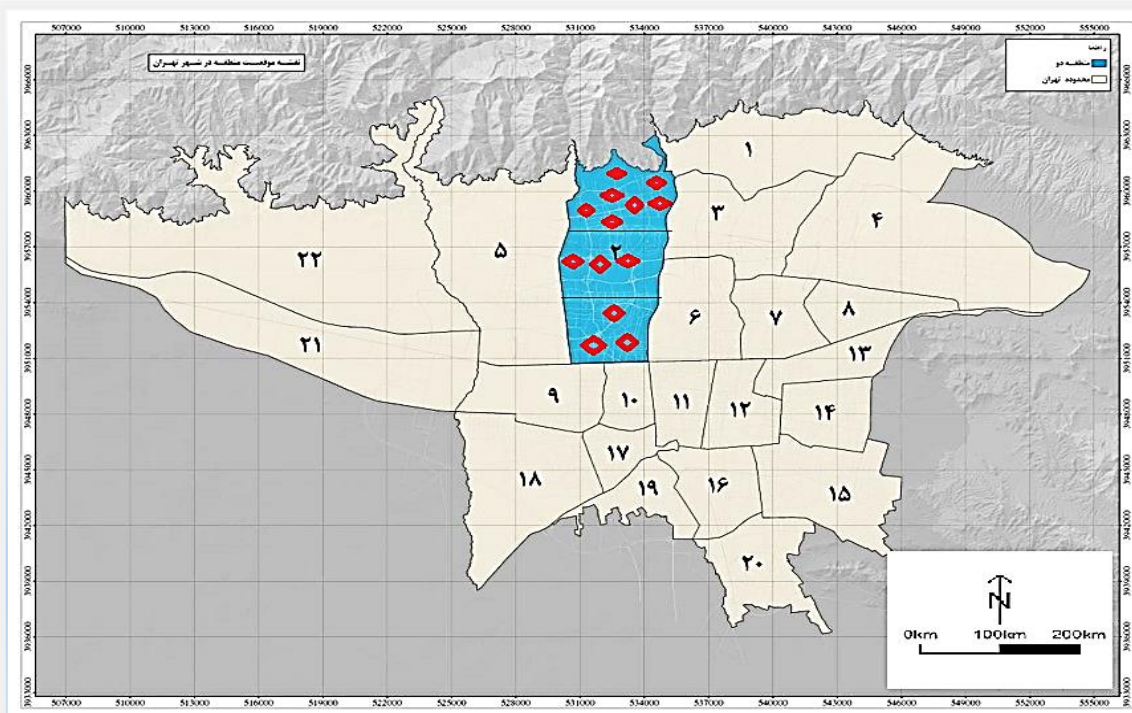
بعد	تعداد متغیر	آلفای کرونباخ
کالبدی	۶	۰/۸۱۷
اقتصادی	۷	۰/۸۱۲
اجتماعی	۸	۰/۸۰۲

(منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۴۰۲)

محدوده مورد مطالعه

در باب معرفی محدوده مورد مطالعه باید بگوییم که منطقه ۲ شهرداری تهران یکی از مناطق شهری تهران است که در شمال شرقی میدان آزادی؛ از غرب تا شمال غرب تهران ادامه دارد. این منطقه از جنوب به خیابان آزادی، از غرب به بزرگراه اشرفی اصفهانی و بزرگراه محمدعلی جناح و از شرق به بزرگراه شهید چمران محصور است. این منطقه، شامل محله‌های آریاشهر (صادقیه)، شهرآرا، گیشا، شهرک ژاندارمری، شهرک غرب، سعادت‌آباد، فرحزاد، طرشت و ... است. سه کاربری عمده (کاربری مسکونی، راه و بزرگراه و فضای سبز) بیشترین عناصر کالبدی را در منطقه به خود اختصاص داده است (سایت شهرداری منطقه ۲ تهران). در طراحی مبلمان شهری محدوده مورد مطالعه به فاکتورهای ظاهری نظیر رنگ، فرم، زیبایی، اندازه، بافت و ... کمتر توجه شده است. عناصر و تجهیزات شهری در محدوده مورد مطالعه به صورت اتفاقی و بدون در نظر گرفتن استانداردها از جنبه‌های مختلف از جمله، ارگونومی، هماهنگی با محیط و ... انتخاب گردیده‌اند.

عناصر مبلمان شهری با کاربری‌های مستقر در محدوده تناسب لازم را ندارند. بیشتر عناصر مبلمان شهری جهت رفع نیازهای استفاده‌کنندگان با کمبودهایی مواجه هستند. در مکان‌یابی و نصب المان‌های شهری به رعایت استانداردها کمتر توجه شده است. در محدوده مورد مطالعه مواردی مشاهده می‌گردد که عناصر مبلمان شهری فاقد کارایی لازم برای شهروندان می‌باشند. نظارت بر طراحی، ساخت و مکان‌یابی عناصر شهری توسط مسئولین شهری بسیار ضعیف بوده است. مبلمان شهری طراحی شده در محدوده مورد مطالعه، از نظر استانداردهای رایج در حد پایینی می‌باشد. همانطوری که در شکل (۱) نشان داده‌ایم (طبق مطالعات میدانی و بازدید از محدوده) منطقه ۲ تهران به سه سطح بالادست، میانی و پایین‌دست تقسیم شده است که نشان می‌دهد میزان کیفیت زندگی و جانمایی مبلمان شهری در محدوده‌های شمالی منطقه بیشتر در مناطق میانی منطقه متوسط و در مناطق پایین‌دست کمتر است. لذا پژوهش حاضر با هدف ارتقاء کیفیت محیط در بهبود میزان تجهیزات و امکانات مورد نیاز انجام گرفته است.

شکل ۱- محدوده مورد مطالعه تحقیق

(ترسیم: نگارندگان، ۱۴۰۲)

بحث و ارائه یافته‌ها

در این بخش نخست همبستگی بین ابعاد مختلف پژوهش را با روش پیرسون مورد سنجش قرار می‌دهیم. سپس آزمون‌های آماری متفاوتی جهت سنجش معنادار بودن متغیرها انجام خواهد گرفت. در این روش ضریب معناداری به دست آمده بیش از ۰/۰۵ باشد می‌توان گفت بین دو متغیر رابطه معناداری وجود ندارد. در صورتی که این ضریب بین ۰/۰۱ تا ۰/۰۵ باشد می‌توان برای دو متغیر ضریب همبستگی تعریف کرد. ضریب همبستگی به دست آمده در این بازه با احتمال ۹۵٪ صحیح خواهد بود. در صورتی که ضریب معناداری رابطه بین دو متغیر کمتر از ۰/۰۱ باشد، میزان ضریب همبستگی بین آن‌ها با احتمال ۹۹٪ صحیح است. در روش پیرسون اگر ضریب همبستگی به دست آمده مثبت باشد رابطه بین دو مؤلفه مستقیم و اگر منفی باشد، رابطه بین دو مؤلفه معکوس است. در جداول مورد بررسی اعدادی که همراه با * آمده‌اند ضریب همبستگی بین دو متغیر مربوطه، در سطح ۰/۰۵ (۹۵٪ اطمینان) معنادار است و در صورتی که عدد همراه با ** بیان شده باشد ضریب همبستگی در سطح ۰/۰۱ (۹۹٪ اطمینان) معنادار است.

جدول ۴- همبستگی بین ابعاد مختلف

ابعاد	ضریب همبستگی و سطح معناداری	اجتماعی	اقتصادی	کالبدی
اجتماعی	ضریب همبستگی	۱	۰,۴۰۸*	۰,۴۹۲*
	سطح معناداری	-	۰,۰۴۳	۰,۰۱۲
	تعداد مشاهدات	۳۸۴	۳۸۴	۳۸۴
اقتصادی	ضریب همبستگی	۰,۴۰۸*	۱	۰,۵۱۸**
	سطح معناداری	۰,۰۴۳	-	۰,۰۰۰
	تعداد مشاهدات	۳۸۴	۳۸۴	۳۸۴
کالبدی	ضریب همبستگی	۰,۴۹۲*	۰,۵۱۸**	۱
	سطح معناداری	۰,۰۱۲	۰,۰۰۰	-
	تعداد مشاهدات	۳۸۴	۳۸۴	۳۸۴

(منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۴۰۲)

همبستگی بعد اجتماعی و اقتصادی

بین این دو معیار ضریب همبستگی ($0,408^*$) و سطح معناداری رابطه $0,043$ است. از آنجا که سطح معناداری از میزان خطای $0,05$ کمتر است؛ بنابراین می‌توان گفت بین دو معیار اجتماعی و اقتصادی با اطمینان 95% همبستگی مستقیم وجود دارد. این بدان معنا است که هرگونه بهبود در کیفیت اجتماعی موجود در محدوده با احتمال 95% موجب بهبود کیفیت روابط اقتصادی در آن محدوده می‌شود.

همبستگی بعد اقتصادی و کالبدی

بین این دو معیار ضریب همبستگی ($0,518^{**}$) و سطح معناداری رابطه $0,000$ است. از آنجا که سطح معناداری رابطه بین این دو معیار از $0,01$ کمتر است؛ بنابراین می‌توان گفت بین بعد اقتصادی و کالبدی با اطمینان 99% رابطه وجود دارد. در مورد این دو معیار می‌توان گفت ارتقاء سطح کیفیت محیط در محدوده مورد مطالعه با احتمال 99% موجب بهبود وضعیت کالبدی آن محدوده خواهد شد.

همبستگی بعد اجتماعی و کالبدی

بین این دو معیار ضریب همبستگی ($0,492^*$) و سطح معناداری رابطه $0,012$ است. از آنجا که سطح معناداری از $0,05$ کمتر است؛ بنابراین می‌توان گفت بین دو معیار اجتماعی و کالبدی با اطمینان 99% همبستگی مستقیم وجود دارد. این بدان معنا است که ارتقاء شاخص‌های اجتماعی در محدوده با احتمال 99% با بعد کالبدی همبستگی مستقیم دارد. در این بخش به تأثیر ابعاد پژوهش در منطقه می‌پردازیم به همین منظور از رگرسیون خطی چندگانه (چندمتغیره) استفاده می‌کنیم. درواقع با استفاده از رگرسیون چندمتغیره محقق می‌تواند رابطه خطی موجود بین مجموعه‌ای از متغیرهای مستقل (پایداری محیطی) با یک متغیر وابسته (مبلان شهری) را به شیوه‌ای مطالعه نماید که در آن، روابط موجود فیما بین متغیرهای مستقل نیز مورد توجه قرار گیرد. با توجه به جدول زیر، مقدار ضریب همبستگی (R) بین متغیرها $0,783$ می‌باشد که نشان می‌دهد بین مجموعه متغیرهای مستقل و متغیر وابسته تحقیق همبستگی قوی وجود دارد؛ اما مقدار ضریب تعیین تعدیل شده (Adjusted R Square) برابر با $0,574$ درصد از کل تغییرات در این معادله را بیان می‌کند؛ به عبارت دیگر مجموعه متغیرهای مستقل بیش از نیمی از واریانس متغیر وابسته را پیش‌بینی (برآورد) می‌کنند.

جدول ۵- همبستگی‌های چندگانه میان متغیرهای مستقل و متغیر وابسته

مدل	همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تطبیق داده	خطای استاندارد
۱	$0,783$	$0,582$	$0,574$	$0,32259$

(منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۴۰۲)

با توجه به معنی‌داری مقدار آزمون $F(34,251)$ در سطح خطای کوچک‌تر از $0,01$ ، می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیون تحقیق مرکب از متغیر مستقل و یک متغیر وابسته مدل خوبی بوده و مجموعه متغیرهای مستقل قادرند، تغییرات عملکرد مبلان شهری را تبیین کنند.

جدول ۶- تحلیل واریانس

عنوان	مجموع مربعات	درجه آزادی	مربع میانگین	F آزمون	درجه معناداری
رگرسیون	$102,460$	۲۹	$33,542$	$34,251$	$0,000$
باقیمانده	$140,621$	۲۸	$0,765$		

(منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۴۰۲)

در ادامه در جدول شماره ۷، امکان پیش‌بینی متغیر وابسته را از روی متغیرهای مستقل را ممکن می‌سازد.

جدول ۷- پیش‌بینی متغیر مستقل از روی متغیر وابسته

معناداری	مقدار t	ضریب استاندارد بتا	ضرایب غیراستاندارد		مدل
			خطای استاندارد	بتا	
۰,۰۰۰	-۲,۳۰۱		۰,۵۴۳	-۰,۵۸۰۱	(مقدار ثابت)
۰,۰۰۰	۴,۰۱۷	۰,۲۱۴	۰,۰۲۱	۰,۲۴۳	اجتماعی
۰,۰۰۰	۹,۱۷۶	۰,۴۹۰	۰,۰۱۴	۰,۲۵۰	اقتصادی
۰,۰۰۰	۶,۴۲۹	۰,۴۲۶	۰,۰۱۷	۰,۲۴۸	کالبدی

(منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۴۰۲)

در بین معیارهای مورد سنجش پژوهش به بررسی بعد اقتصادی و کالبدی پرداخته شد. نتایج نشان داد بین این دو معیار ضریب همبستگی ($0,518^{**}$) و سطح معناداری رابطه $0,000$ است؛ بنابراین می‌توان گفت بین بعد اقتصادی و کالبدی با اطمینان 99% رابطه وجود دارد. در مورد این دو معیار می‌توان گفت ارتقاء سطح کیفیت محیط در محدوده مورد مطالعه با احتمال 99% موجب بهبود وضعیت کالبدی خواهد شد.

در بین معیارهای مورد سنجش پژوهش به بررسی بعد اجتماعی و کالبدی پرداخته شد. بین این دو معیار ضریب همبستگی ($0,492^{**}$) و سطح معناداری رابطه $0,012$ است؛ بنابراین می‌توان گفت بین دو معیار اجتماعی و کالبدی با اطمینان 99% همبستگی مستقیم وجود دارد. این بدان معنا است که ارتقاء شاخص‌های اجتماعی در محدوده با احتمال 99% با بعد کالبدی همبستگی مستقیم دارد. حال باید نتایج حاصل از معادله رگرسیون را مورد سنجش قرار داد. با توجه به اینکه ضریب رگرسیون برای متغیر اقتصادی $0,490$ بدست آمده است، نشان می‌دهد به ازای هر یک واحد تغییر در متغیر اقتصادی، $0,490$ واحد تغییر در عملکرد مبلمان شهری در همان جهت با ثابت نگه داشتن سایر عوامل ایجاد خواهد شد. توجه به اینکه ضریب رگرسیون برای متغیر کالبدی برابر با $0,426$ است؛ یعنی به ازای هر یک واحد تغییر در متغیر کالبدی $0,426$ تغییر در عملکرد مبلمان شهری با فرض ثابت نگه داشتن سایر عوامل ایجاد خواهد شد و بر سایر متغیرها نیز این روابط حاکم است.

نتایج تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد که مهم‌ترین عامل در عملکرد مبلمان شهری عامل اقتصادی با ضریب تأثیر $0,490$ است. بدین معنا که به ازای هر یک واحد که از میزان بعد اقتصادی کاهش یابد، $0,490$ واحد از میزان عملکرد مبلمان شهری کاهش می‌یابد. بعد از آن عامل کالبدی با ضریب تأثیر $0,428$ بیشترین تأثیر را بر عملکرد مبلمان شهری داشته است؛ بنابراین در وهله اول توجه به عامل اقتصاد محدوده، میزان بودجه تخصیص یافته برای کمبود یا بهبود مبلمان شهری، میزان هزینه‌کرد هر بخش با توجه به مراجعات افراد و میزان نیاز و ... در اولویت قرار دارند. این امر به معنای عدم توجه به سایر عوامل از جمله بعد کالبدی نیست، زیرا همانطور که دیده شده این بعد نیز حائز اهمیت زیادی در بحث منظر و سیمای شهری است. در کنار عناصر و عوامل اصلی می‌توان بحث مدیریت شهری، نقش شهرداری و سازمان زیباسازی محدوده، بحث خدمات رسانی، در نظر گرفتن عدالت فضایی با هدف بهره‌گیری امکانات و خدمات برای همگان و مواردی از این قبیل را باید لحاظ کرد.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

مبلمان شهری یک شهر یکی از ملموس‌ترین و در دسترس‌ترین عناصر تشکیل‌دهنده فضاهای شهری است که از اهمیت فراوانی برخوردار است و تأثیر بسیاری در ساماندهی شهر دارد. محیط‌های شهری به‌خوبی طراحی‌شده به‌وسیله عناصر طراحی شهری و مکان‌یابی مناسب مبلمان شهری نظیر صندلی‌ها، ایستگاه‌های اتوبوس، زباله‌دان‌ها و آب‌نماها تقویت می‌شوند. مبلمان خیابان بارنگ درخشان به‌منظور بهبود بصری و حفاظت حداقل استانداردهای سالم طراحی می‌شود. در پژوهش حاضر جهت بررسی رابطه بین معیارها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همبستگی بعد اجتماعی و اقتصادی بین این دو معیار ضریب همبستگی ($0,408^{**}$) و سطح معناداری رابطه $0,043$ بود. در محاسبه همبستگی بعد اجتماعی و کالبدی بین این دو معیار ضریب همبستگی ($0,492^{**}$) و سطح معناداری رابطه $0,012$ بود. از آنجاکه سطح معناداری از $0,05$ کمتر بود؛ بنابراین می‌توان گفت بین دو معیار اجتماعی و کالبدی با اطمینان 99% همبستگی مستقیم وجود دارد. این بدان معنا است که ارتقاء شاخص‌های اجتماعی در محدوده با احتمال 99% با بعد کالبدی همبستگی مستقیم دارد.

در محاسبه رگرسیون چندمتغیره رابطه خطی موجود بین مجموعه‌ای از متغیر مستقل و متغیر وابسته مطالعه شد که در آن، روابط موجود فیما بین متغیرهای مستقل نیز مورد توجه قرار گرفت.

در بررسی همبستگی متغیرهای اصلی تحقیق همان‌طور که مشاهده شد مقدار کوواریانس متغیرهای تحقیق معنادار بودند؛ زیرا مقدار T-Value بیشتر از ۱٫۹۵ بود. به‌طور کلی برای هر متغیر تحقیق ۴ عامل در نظر گرفته شد و با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی برای هر متغیر این ۴ عامل تأیید شدند؛ زیرا سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ و مقدار ضریب معناداری بیشتر از ۱٫۹۵ بود؛ بنابراین نشان داد که بین تمام متغیرهای تحقیق رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد چراکه ضریب همبستگی مثبت و معنادار بود.

پژوهش حاضر را می‌توان با موارد و مطالعات تطبیقی پژوهشگران مختلفی مورد بررسی قرار داد. از جمله رئیسی قنوانی و همکاران ۱۴۰۲، بابامیر و همکاران ۱۴۰۲، بنداری و همکاران ۲۰۲۳، پروانوف ۲۰۲۰ و ... که با نظریات و رویکردهای متفاوت به بررسی اصول و معیارهای طراحی شهری در راستای تحقق کیفیت زندگی و مبلمان شهری بهینه در محدوده پرداخته بودند، مطابقت دارد. لذا در این پژوهش در راستای نتایج تحقیق پیشنهادهایی به شرح زیر ارائه می‌شود:

- رسیدن به کلیت یگانه با ترکیب عناصر تشکیل‌دهنده فضای منطقه با توجه به معماری کلان؛
- اتصال و یکپارچگی بدنه‌ها در تعریف حدود فضا؛
- سازگاری سبک‌های ساختمانی و نیز رنگ و مصالح و همچنین خط آسمان؛
- ایجاد روابط معنادار و مشترک در بدنه‌ها به سمت ارزش‌های بصری؛
- شکل دادن خط آسمان منظم و پیوسته در جهت عرضه بصری ارزشمند برای ادراک مخاطب؛
- مکان‌یابی انواع مبلمان شهری در نقاط مختلف با دسترسی آسان؛
- رعایت فواصل مناسب در استقرار انواع مبلمان با توجه به شرایط محیط و میزان استفاده کاربران؛
- به‌کارگیری مناسب‌ترین رویه‌ها و فناوری‌های موجود برای مکان‌یابی مبلمان شهری برای بهبود کیفیت محیط شهری؛
- فرهنگ‌سازی در بین شهروندان در جهت بهبود، زیبایی و طراحی مناسب مبلمان شهری.

منابع

- بابامیر، محمد؛ بابامیر، راضیه؛ و بابامیر، احمد. (۱۳۹۲). عملکرد مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط شهری. پژوهش‌های نوین در علوم جغرافیا، معماری و شهرسازی، ۵(۴۴)، ۸۱-۹۲. <http://noo.rs/eQzRP>
- پاکزاد، جهان‌شاه. (۱۳۸۴). راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران، انتشارات شرکت طرح و نشر پیام سیما، تهران.
- پوراحمد، احمد؛ شهرکی زنگی، سعید؛ حیدری، اصغر. (۱۳۹۹). سنجش کیفیت زندگی در بافت شهری ناکارآمد (مطالعه موردی: منطقه ۱، منطقه ۱۵ شهرداری تهران). فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی، ۱۵(۳)، ۷۵۹-۷۸۴.
- https://journals.iau.ir/article_674685.html
- جاجرمی، کاظم؛ و ترشیزیان، پریوش. (۱۳۹۲). نوسازی فضاهای عمومی شهری با تأکید بر ساختار مدیریتی (نمونه موردی: کلان‌شهر تهران؛ منطقه پنجم شهرداری تهران). مجله جغرافیا (فصلنامه بین‌المللی جامعه جغرافیای ایران)، ۱۱(۳۸)، ۱۹۹-۱۷۵. <https://sid.ir/paper/475534/fa>
- جمعه پور، محمود. (۱۳۹۲). عوامل اصلی در فرآیند توسعه پایدار: مردم، منابع و فضاها و نقش مشارکت مردم در آن. فصلنامه علوم اجتماعی، ۱۰(۲۲)، ۱۰۳-۱۳۰. https://qjss.atu.ac.ir/article_5246.html
- حق‌شناس، مهدی. (۱۳۹۶). بررسی موتیف انسانی اساطیر ایران و کاربرد آن در گرافیک محیطی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه هنر، تهران.
- خادمی، امیرحسین؛ و جوکار سرهنگی، عیسی. (۱۳۹۲). ارزیابی کیفیت زندگی شهری (مطالعه موردی: بافت فرسوده شهر آمل). پنجمین کنفرانس برنامه‌ریزی و مدیریت شهری، دانشگاه فردوسی مشهد. <https://www.sid.ir/paper/495732/fa>
- ذکاوت، کامران؛ و دهقان، یاسمن سادات. (۱۳۹۵). مدل مدیریت خلق مکان و مؤلفه‌های سازنده کیفیت در عرصه عمومی. معماری و شهرسازی آرمان شهر، ۹(۱۷)، ۲۲۴-۲۱۵. https://www.armanshahrjournal.com/article_44622.html
- سایت شهرداری منطقه دو تهران به آدرس <http://region2.tehran.ir>؛ تاریخ بازدید: ۱۴۰۲/۱۰/۲۵.
- سعیدنیا، احمد. (۱۳۷۸). کتاب سبز راهنمای شهرداری‌ها، کاربری زمین شهری، انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهری وزارت کشور، چاپ اول، تهران.

فتاحی، احدالله؛ خراسانی، محمدمبین؛ و پایدار، ابوذر. (۱۳۹۱). کیفیت زندگی و توسعه انسانی، نشر انتخاب، تهران.

قربانی، یاسمن؛ و صفری، حسین. (۱۳۹۹). تأثیر مبلمان شهری بر سرزندگی شهروندان (نمونه موردی: بلوار بندرانزلی)، *مجله معماری شناسی*، ۱۷، ۱۷۶-۱۸۳. <https://www.sid.ir/files/server/jf/10006013991706.pdf>

قنوتی رئیس، سپیده؛ موغلی، مرضیه؛ و عقیفی، محمدابراهیم. (۱۴۰۲). بررسی نقش مبلمان شهری در ارتقاء کیفیت محیط شهری (نمونه موردی: شهر بندرعباس)، *نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی*، ۲۳(۷۱)، ۱۶۷-۱۸۲. <http://jgs.khu.ac.ir/article-1-3783-fa.html>

کارمونا، متیو؛ تیزدل، استیو. (۱۳۹۰). خوانش مفاهیم طراحی شهری، ترجمه کامران ذکاوت و فرناز فرشاد، تهران، انتشارات آذرخش.

کلینی ممقانی، ناصر؛ و فرهودی، مرتضی. (۱۳۹۷). اصول فراگیر طراحی: رهنمودهایی مبتنی بر مثال در طراحی مبلمان شهری، انتشارات سازمان زیباسازی شهر تهران، چاپ اول.

References:

- Arthur, L. M., Daniel, T. C., & Boster, R. S. (1977). Scenic assessment: An overview, *Landscape Planning*, 4. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1068/b070379>
- Babamir, M., Babamir, R., Babamir, A. (2023). The performance of urban furniture in improving the quality of the urban environment, modern researches in geographic sciences. architecture and urban planning, 5(44), 81- 92. <https://www.noormags.ir/view/fa/magazine/number/153388> [In Persian]
- Bhandari, N., Faheem, M., Tadealli, S., & Gopalakrishnan, P. (2023). Study of occupant behavior to improve thermal comfort conditions by arranging furniture in student hostel rooms. *Energy and Built Environment*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666123323000983>
- Briggs, D. J., & France. (2014). Landscape evaluation: A comparative study, *Journal of Environmental Management*, 10. <https://macaulay.webarchive.hutton.ac.uk/ccw/task-two/evaluate.html>
- Carmona, M., & Tizzel, S. (2010). Reading concepts of urban design, translated by Kamran Zekavot and Farnaz Farshad, Tehran, Azarakhsh Publications [In Persian]
- Carmona, Matthew & Heath, Tim. (2003). Public places, urban spaces, Architectural press. Carmona, 2003. <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780080515427/public-places-urban-spaces-matthew-carmona-tim-heath-taner-oc-steve-tiesdell-matthew-carmona>
- Daniel & winning. (2015). Landscape planning In: Development and perspectives of landscape ecology, Kluwer Academic publisher, Boston. https://www.researchgate.net/publication/278697547_Development_and_Perspectives_of_Landscape_Ecology
- Fatahi, A., Khorasani, M. A., & Paydar, A. (2012). Quality of life and human development. Tehran: Nashr Entekhab [In Persian]
- Ghorbani, Y., & Safari, H. (2019). The effect of urban furniture on the vitality of citizens (case study: Bandar Anzali Blvd), *Architectural Journal*, 17, 176-183. <https://memarishenasi.ir/fa/archive.php?pid=368&rid=18> [In Persian]
- Haqshanas, M. (2016). Examination of the human motif of Iranian mythology and its application in environmental graphics. Master's Thesis, *Art University*, Tehran. <https://elmnet.ir/doc/10546579-51271> [In Persian]
- Jajarmi, K., Torshizian, P. (2012). Renovation of urban public spaces with an emphasis on management structure (case example: Tehran metropolis: Tehran municipality's fifth region), *Geography magazine (International Quarterly of the Iranian Geographical Society)*, 11(38), 175-199. <https://sid.ir/paper/475534/fa> [In Persian]
- Jones, Philip & Evans, James. (2008). Urban Regeneration in the UK, SAGE Publication. https://www.academia.edu/2913615/Urban_Regeneration_in_the_UK_Edited_by_Phil_Jones_and_James_Evans
- Jumapour, M. (2012). the main factors in the process of sustainable development: people, resources and spaces and the role of people's participation in it, *Social Sciences Quarterly*, 10(22), 103-130. https://qjss.atu.ac.ir/article_5246.html [In Persian]
- Khademi, A. H., Jokar Sarhangi, I. (2017). Assessing the quality of urban life (case study: dilapidated urban fabric of Amol city). Fifth Conference on Urban Planning and Management, Ferdowsi University of Mashhad. <https://www.sid.ir/paper/495732/fa> [In Persian]
- Kilini Mamqani, N., & Farhoudi, M. (2017). Comprehensive principles of design: example-based guidelines in urban furniture design, Publications of Tehran City Beautification Organization, first edition [In Persian].

- Pakzad, J. (2004). Guide to the design of urban spaces in Iran, Payam Sima publishing company, Tehran [In Persian].
- Pourahmad, A., Shahraki Zangi, S., Heydari, A. (2019). Measuring the quality of life in an inefficient urban context (case study: District 1, District 15 of Tehran Municipality). Human Settlements Planning Studies Quarterly, 15(3), 759-784. https://jshsp.rasht.iau.ir/article_674685.html [In Persian]
- Prvanov, S. (2020). Urban Furniture in a New Setting of Public Spaces within the Kurdistan Region: Educational Targets and Course Design Process. Available at SSRN 3661188. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3661188
- Raisi Qanawati, S., Moghli, M., & Afifi Mohammad, E. (2023). Investigating the role of urban furniture in improving the quality of the urban environment (Case example: Bandar Abbas city), Applied Research Journal of Geographical Sciences, 23(71), 167-182. <http://jgs.khu.ac.ir/article-1-3783-fa.html> [In Persian]
- Rioux, L., & Werner C. (2011). Residential satisfaction among aging people living in place, Journal of Environmental Psychology 31, 158-169. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0272494410001039>
- Saeidnia, A. (1999). The Green Book of Municipalities Guide, Urban Land Use, Publications of the Center for Urban Planning Studies of the Ministry of Interior, first edition, Tehran. [In Persian]
- Tan, T. H. (2012). Housing satisfaction in medium- and high-cost housing: The case of Greater Kuala Lumpur, Malaysia, Habitat International 30:108-116. https://www.researchgate.net/publication/257053227_Housing_satisfaction_in_medium-and_high-cost_housing_The_case_of_Greater_Kuala_Lumpur_Malaysia
- Tehran region two municipality site at <http://region2.tehran.ir/>; visit date.2022/06/25. <https://www.Region2.tehran.ir> [In Persian]
- Van Ryzin, G. (2016). Pieces of a puzzle: Linking government performance, citizen satisfaction, and trust, USA. https://www.researchgate.net/publication/242261783_Pieces_of_a_Puzzle_Linking_Government_Performance_Citizen_Satisfaction_and_Trust
- Zekavat, K., & Dehghan, Y. S. (2015). Dimension to Develop Quality in Public Realm and a Management Model for Creation of Places. Armanshahr Architecture & Urban Development, 9(17), 215-224. https://www.armanshahrjournal.com/article_44622.html?lang=en [In Persian]

COPYRIGHTS

Publisher: Islamic Azad University, Zahedan Branch.

© Authors retain the copyright and full publishing rights.

This is an open access article under the CC BY-NC license:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>